

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .
Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschisă costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu se înapoiază.

„Haidem la Cluj“!

Ne sună încă și azi în urechi țipetele cu cari ziarul „Budapesti Hirlap”, oțărât de preludiile serbărilor dela Blaj, a denunțat guvernului și lumii ungurești „caracterul daco-românist” al acestor serbări. Din nările lui de bălaur al „ideii” strănuta atunci numai foc și cătran spre vechea noastră vatră de lumină și, în taină, își prepara din vreme otrava cu care să ne improaște pentru cazul dacă ar fi reușit să descopere aieva o nuanță politică cât de neînsemnată în simfonia serbărilor noastre culturale. Durere, „Budapesti Hirlap”, oricât de vigilant, n'a izbutit să descopere nici o nuanță de această natură și noi am avut, în primele zile după serbări, rara fericire de a admira pe năzdrăvanul nostru paznic în halul celei mai cumplite muțenii.

Bun e însă slăvitul zeu al războinicilor noștri compatrioți, bun și milostiv e încrunțatul Hadur, căci iată s'a îndurat fără zăbavă și i-a dat curând proteguitul său ipochimen prilej să-și verse din prisos amarul. În 8 Septembrie se va desface, anume, din sânul truditelor noastre vremuri o nouă „clipă istorică”, — de data asta însă pentru norodul alcătuitor de stat. În 8 Septembrie se vor începe serbările jubilarie ale Ligii culturale ungurești din Ardeal „Emke”. Și iată-l pe năstrușnicul nostru paznic că-și strânge cu infirgurare tovarășii, îi înșiruie repede pe parapețele „ideii” și strigarea lor pornește vijeliosă, răzbate triumfătoare — din hotare în hotare...

S'a stins și cea din urmă înfiorare pe urma înfricoșatei lozinci „Haidem la Blaj” și o nouă lozincă, măreață și biruitoare freamătă acum în largul presei ungurești. „Haidem la Cluj” sunt astăzi cuvintele de farmec cari umflă zmeul speranțelor imperialiste.

În 8 Septembrie se împlinște un sfert de veac dela intruchiparea ligei „Emke” și în aceasta „zi istorică” conducătorii ei actuali vor da seamă lumii ungurești de munca lor pe cât de îndelungată pe atât și de rodnică. La Cluj se va arbora o pădure întreagă de steaguri, răsbubuit de treascuri, alai de glasuri de serbătoare și svon neodihnit de clopote va cutremura vechea cetate a lui Matieș Corvinul. Vor fi de față, în tot decursul serbărilor, reprezentanții guvernului, reprezentanții camerei ungare, dimpreună cu reprezentanții tuturor societăților ungurești ocrotite de stat. Că va lipsi — după cum aflăm azi din ziarele ungurești — reprezentantul coroanei, *archiducele Iosif*, împrejurarea aceasta nu va indispune pe nimeni, — Alțeta Sa regală și imperială e greu suferind și și-a scuzat absența în termeni pătruși de cele mai sincere regrete...

Și precum în neguroasele zori ale seminției lui Magor, și fii gloatelor „*fecerunt magnum Aldomás*” ori de câte ori nebiruitul Hadur le hărăzea vre-o izbândă, așa acum și întârziții lor urmași vor face la Cluj un praznic de pomină, căci iată steaua lor de noroc le luminează un câmp întreg de izbândă pe urma activității ce-au desfășurat vreme de-un sfert de veac.

Care era priveliștea Ardealului acum 25 de ani și care este astăzi! Înainte de înființarea ligei „Emke” — ne spune „Budapesti Hirlap” — în munții Ardealului era pârjol și prăpăd. Ungurimea, câtă brumă era, se svârcolea într'o mare de străini. Un larg țintirim de ruine: biserici ungurești năruite, clopote amuțite, sate ungurești în stingere, tusculanuri nemeșești în prăbușire, întunec și beznă spirituală pretutindeni. Și în mijlocul acestei priveliști desolante, sporeau biruitori Români ajunși la o puternică conștiință națională și *strașnic organizați în propaganda lor iredentistă*. De vraja victoriilor câștigate pe atunci de România, părea că ia ființă temuta *Dacoromânie*. O mare de otravă țignea dinspre România prin strămtorile Carpaților, și *comitetul național român* se pregătea să rupă Ardealul din trupul Ungariei. În vremea asta guvernul și puterea de stat nu puteau să ație cu nimic năvala curentelor antipatriotice și priveau cu durere cum valurile dușmănoase sapă la temeliiile statului. Era timpul suprem ca obștea ungurească să ia o inițiativă de salvare. Această inițiativă s'a făcut cu înființarea ligei „Emke”. Intreagă societatea ungurească a îmbrățișat-o cu căldură. Au trecut de atunci, după cum vedem, 25 de ani. Azi fața Ardealului e schimbată ca prin farmec: Punctele periclitare sunt pretutindeni fortificate cu biserici și cu școli ungurești. În decurs de 20 de ani (dela 1880 până la 1900) ungurii au ajuns să reprezinte 33.5 la sută din populația Ardealului, înainte de anii 1880 reprezentau numai 30 la sută. În com-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Carmen.

Mută fie limba ce nu se 'nchină
Slavei Tale de Cheruvimi cântate,
Tu, ce razim tare ai fost de-apururi
Neamului nostru.

Cerul știe marea 'ndurării Tale,
Sfântul soare poartă lumina'ți vie
Și, de chipul Tău străbătut, cu groază
Tremur'adâncul.

Sânge nobil pus'ai în brațul nostru,
Dor de viață Tu ne-ai sădit în inimi,
Dat-ai frunții noastre cununa verde
A biruinței.

Nu'Ti întoarce fața Ta dela ruga
Celor cari în Tine și-au pus nădejdea,
Îndreptează pasul lor spre lumină,
Tot înainte..

Dela gândul nostru alungă teama,
Ține graiul nostru cât ține cerul,
Veșnic pas străin să nu înfioare
Glia străbună.

Cerul fie 'ndurat de-asupra noastră,
Norii verse și unda de mană plină,

Să s'aplece mândră la vântul serei
Holda bogată.

Pacea verse și mila de daruri plină,
Ura neagră frații să n'o cunoască,
Doina, doina noastră bătrână uite
Plânsul și ialea.

Piară urma anilor de 'ntunec,
Să se curme blestemul greu al vremii,
Cei născuți din viața marelui Ulpiu
Tindă-ne mâna!

Dă-ne nouă'n luptă spada lui Mircea,
Dă-ne nouă brațul marelui Ștefan,
Ori-ce mamă poarte la sîn un Tudor,
Iancu Corvinul.

Cătră tine strig, Tu ascultă-mi ruga,
Mie, solul vremii ce va să vie,
Nu'Ti întoarce fața dela credința
Neamului nostru!

Ca în coruri ce întrec Cheruvimii,
Să nutem să'ți cântăm mărirea
Veacuri multe, veacuri de strălucire,
Veacuri de veacuri!...

I. Ū. Soricu.

Insemnări.

De A. Herz.

În odaia dela otel, unde am în față o priveliște încântătoare, m'a coprins un dor nebun de odăita mea de acasă. Îmi lipsește drumul, seara, din oraș acasă, când nu mai e țipenie de om pe stradă, când vardistul bănuitor se uită după tine, când birjarul, obosit, doarme pe capră, cum dorm caii al căror somn ți-e milă să-l tulburi. Atâtea și atâtea nimicuri, îți vin în minte și numai, acuma, când ești departe, îți dai seama de ele.

Nu înțeleg, cum pot unii oameni să plece, pentru totdeauna și cum pot să birue sentimentul acestei puternice, care apropie și pe căne de om, și pentru care românul a găsit un cuvânt ce închide în el, atât de bine, toată melancolia împrejurării dorul.

Deoparte într'un colț stă cufărul, tovarăș oropsit, la care te gândești numai când ai nevoie de el!

Acasă stă alungat în vre-un fund de pod, pentrucă în odaie te împiedeci mereu de dânsul și-l vezi cât de nefolositor îți e! Indată ce ți-ai pus în gând să pleci, îl cobori și-l vezi că e un tovarăș neprețuit; te'nsoțește pretutindeni și ori unde; rămâne legătura vie dintre casă și tine. Când te întorci îl alungi din nou, ca pe un om care stai de vorbă, cât ai nevoie să-ți spuie ceva și de care nu ști cum să scapi, când nu mai are ce-ți spune și nu găsești ce să-i mai spui. Din omul acesta, dacă te înțelege, îți faci un vrășmaș și dacă Sunt la-

parație cu elementul unguresc românii și sașii au scăzut. Limba ungurească încă a pornit să cucerească pas de pas ținuturile neungurești. Aproape 300,000 de nemaghiari din Ardeal vorbesc azi și limba ungurească. Numărul unguilor ardeleni a atins milionul. Capitalul băncilor ungurești trece peste 200 de milioane, în vreme ce al băncilor românești e abia de 7 milioane, iar cel al băncilor săsești abia 100 de milioane. Acesta e raportul de forțe și în celelalte domenii ale vieții materiale și spirituale în Ardeal. Societatea ungurească înfloarește mereu în paguba celei românești indeosebi. Prosperitatea ei e asigurată nu numai de cele 4 milioane de coroane ale ligei „Emke”, ci mai ales de sprijinul întetăit al guvernelor. Până acum „Emke” a cheltuit 6 milioane „în scopuri de apărare națională” și va cheltui în viitor și mai mult, până ce unguirimea din Ardeal va fi deplin înarmată pentru „recucerirea Ardealului”.

Durere, acest tablou pe care ni-l dă „B. H.” despre situația actuală a unguirunii din Ardeal, nu exagerează de loc realitatea, ba îi reduce chiar proporțiile. Să privim cu multă luare aminte acest tablou și la lumina lui să urmărim desfășurarea apropiatelor serbări dela Cluj.

Noi, cei denunțați că sub aripile „Asociațiunii” noastre urzim planuri politice anticonstituționale, să deslușim limpede și să ne însemnăm bine semnificația mărturisirei, — de data asta prea sinceră, — ce ne face „B. H.” chiar acum, după serbările dela Blaj și în preajma celor dela Cluj. Să ne însemnăm bine, întâi că întreg rostul societății culturale „Emke” e pur politic: sugrumarea noastră națională. Să ne însemnăm, apoi, că pentru sugrumarea noastră națională „Emke” a avut, în trecut ca și astăzi, concursul, nu numai pe cel firesc al guvernelor șovine, ci — fie chiar în mod indirect — și pe cel al celui-lalt factor constituțional. Și, în sfârșit, să ne aducem aminte, că toate telegra-

erymae rerum, numai tovarășul tău de călătorie, o fi suferind în tăcere, fără să aibă împotriva ta, cel mai mic grăunte de dușmănie, ba, chiar îți reamintește, prin însemnările lipite pe dânsul, de locurile pe unde ai umblat și de care cine știe ce zile fericite te leagă.

E rudă bună cu trenul, care e nesuferit când te desparte de alții și ți-e atât de drag când te aduce înapoi.

În ce ciudată stare sufletească te aflii, când sosești într-o stație balneară. Ți-se pare că lumea care e acolo, e la ea acasă și că tu mosafir nepoftit vii s-o tulburi. Te dai la o parte când trec alții, îți vine să saluți pe toți, nu ști unde să umblii, unde să stai, ce să faci, ca nu cumva să fi împotriva obiceiurilor de aci și să te faci de ris. Fetele se uită la tine pe furis și când nu te uiți la ele, te măsoară de sus până jos; băeții sunt stingeriți în întreprinderile lor amoroase, pentru că orice curtesan, ori cât de sigur e de el — vede în altul un rival primejdios. La început fetele te privesc prietenoase și băeții te-ar băga în pământ și dacă după câțeva vreme nu te uiți la nici una, băeții îți sunt cei mai buni prieteni și fetele te vorbesc de rău.

Aruncă-ți ochii în roiul de fete și vei deosebi poate în risul limpede al lor, în privirile senine, de sub genele umbroase care clipeșc, pe aleasa care, inconștient, te așteaptă. Azi vii străin, nepăsător, cu gândul aiurea și ca mâne străină, din pricina căruia te-ai dat la o parte, să treacă, îți va sta alături și veți povesti împreună, clipa primei întâlniri.

mele noastre de omagiu câte s'au trimes din adunările noastre culturale au rămas fără răspuns, în vreme ce adunările similare ungurești — cu excepția regretată dela Cluj — au fost patronate de reprezentanții coroanei. E bine să-și amintească această împrejurare în deosebi ziarele, cari au putut să creadă o clipă că prefectul Szász a avut la Blaj misiunea să reprezinte — coroana... Iată, azi, tot „B. H.” desminte, din izvor oficios, această părere deșartă, spunându-le că prefectul Szász a venit la Blaj din „simplul” motiv că e prefectul comitatului cărui îi aparține și Blajul...

Noi, „cel mai loial și cel mai credincios popor al monarhiei”, n'avem cu toate astea, nici un motiv de descurajare. E numai firesc ca stăpânii zilelor noastre să fie sprijiniți de întreg aparatul minciunii constituționale... Și la Cluj se pregătește praznicul minciunii... La Cluj se vor preaslăvi instinctele barbare, pe cari un neam proaspăt coborât din stepele întunecului n'a reușit încă să le stărpească din suflet și glasul acestor preaslăviri se va pierde fără răsunet în atmosfera civilizației moderne... Surde vor rămânea toate răgetele minciunii, neputincioase toate opintirile celor cari de groaza utopicei „Dacoromâni” vor să recheme în năvala veacului nostru problematicile vremuri cari au făcut „epoca de aur a Ardealului”...

Să urmărim deci cu conștiința împăcată tărăboiul minciunii, să ascultăm cu o adâncă înțelegere strigarea nervoasă a celor cari se pregătesc să săvârșească păcatul, pentru a cărui încercare numai, fragilele noastre așezăminte culturale ar fi fost strivite fără milă de „mașineria puterii de stat”... Să lăsăm să se alunge neturburate de-asupra noastră fantomele cari chinuesc pe răuvoitorii noștri și să surădem fericiți în conștiința noastră, știindu-ne cu darul sincerității în inimi, dar care s'a dat numai celor meniți marului viitor al umanității...

Pentru că dela început, de când ați văzut întâia oară lumina zilei, ați fost aduși pe lume unul pentru celalalt și Dumnezeu vă dă răgaz să umblați pretutindeni până când, fatal, vă veți întâlni.

În parc, pe bănci, în plimbări, la jocuri, fetele frumoase sunt, pretutindeni, întovărășite de tineri, cari ar urca Ceahlăul cu cât umblă după ele!

Chiote, risete, glume, vorbe de duh, și pădurea răsună de șgomotul lor. Alaiul șerpuiește de-a lungul potecilor, pe sub ramurile îmbinate și risul fetelor curge ca un izvor cristalin tănuț, undeva, printre brazi. În ochi le citești biruința zilei și trupurile lor ți-se par înfășurate, încă, de privirile însoțitorilor.

Deoparte triste, la muzică, fetele urite stau să privească; te doare în suflet tristețea lor și în privirea visătoare, le deslușești durerea resemnării.

Nimeni nu se apropie, — o vorbă în treacăt și atât.

De obicei ființele urite sunt cele mai inteligente, natura le-a înzestrat, ca depăgubire, cu darul acesta care le slujește să se resemneze și mâne precum s'au resemnat și azi.

Adesea în sufletele lor, părăsite, ființele astea ocolite de toți, au sentimentele cele mai frumoase, apucăturile cele mai cinstite, dar bărbații se feresc de ele ca de o carte sănătoasă și aleargă după alta a cărei copertă își trezește patimi nouă și dorinți bolnave.

Viitorul prim-ministru al Austriei. Din Prag se anunță: În cercurile politice se dă ca sigur că cu ocaziunea audienței sale la Ischl principe Thun, guvernatorul Boemiei, a fost desemnat viitor prim-ministru, în locul baronului Gautsch. Principele Thun va rămâne deocamdată la postul său până se va cunoaște rezultatul trativelor ceho-germane, care promite a fi favorabil. După încheierea trativelor principele Thun va lua locul baronului Gautsch. Se știe de altminteri că baronul Gautsch a declarat în repetite rânduri că nu va sta la putere de cât până la încheierea trativelor ceho-germane.

Sedința Camerei. Sedința a început cu un nou atac la adresa ministrului de justiție Székely, care în ședință numise obstrucția opoziției „infamie și rușine”.

Oratorul a fost Bakonyi Samu, care, mereu întrerupt de guvernamentali, a protestat împotriva expresiilor folosite de ministru.

La reformele militare a vorbit kossuthistul Botlik István, combatând proiectele.

Sedința următoare va avea loc Sâmbătă, fiind mâne, Vineri, sărbătoare catolică.

Naționalismul — o frază.

— Spune d. Ovid Densușianu. —

Când se ridică vr'un minuscul Șegheș din bătăliile rău mirositoare ale năzuințelor lui de căpătuire și cercă să-și justifice hămeseala prin teorii politice, rămânem cu desăvârșire reci, cel mult îi onorăm îngăimelile cu un zâmbet de desgust. S'ar putea să ai altă considerație față de un individ care își vâra capul în abdomen și în chipul acesta vrea să vorbească lumii?! Nu, căci sufletul tău curat, străbătut de marea luptă pentru libertatea poporului tău nu-ți îngăduie să stăruiești mai multă vreme în fața unei astfel de stărpituri a genului omenesc. Se schimbă situația, însă, când un om pe care îl socotești citov la cap, apucă din bun senin calea cea mai primejdioasă neamului tău. Cerci să-l lămurești, îl combați dacă cere trebuința și te întristezi de rătăcirea lui.

Altă atitudine ai, apoi, față de acei fii ai neamului tău, cari, nu numai fiind într-o stare socială plină de răspundere, dar fără nici un motiv omenesc preceput, palmuesc sentimentele naționale ale unui popor întreg. Aceștia își pierd dreptul de a fi combătuți, în fața acestora te revolți și nu poți face altceva decât să te huiduiești, să-i mustri cu cea mai mare asprime și să-i cufunzi fără milă într-o obscuritate vecinică, de unde să nu mai poată pătrunde nici odată glasul lor răgușit. Oamenii aceștia trebuiesc distruși.

Cazul din urmă, mărturisim, foarte rar, ni-l procură astăzi un profesor al universității din București, un profesor de filologie română, un transilvănean de origine, d. Ovid Densușianu. Trecând prin țara noastră, acest domn, în loc să se oprească într'un centru românesc, la Sibiu, la Brașov sau altundeva, în loc să cerceteze neamurile din Densuș, lângă Hațeg, s'a oprit drept în Cluj, ca să servească cu un nenorocit interview, pe un redactor al ziarului unguresc „Világ”.

Traducem din această convorbire, ca să se înspăimânteze orice român de omenie:

— Cnoașteți, dle profesor, acel punct de vedere al ziarului „Világ” în chestia națională românească, care cere împreunarea rasei românești maghiare, despărțită astăzi de lozincele naționale, prin puterea implacabilă a culturai?

— *Naționalismul este o simplă frază a politici brachiale.* Îți pot spune dtale, că punctul de vedere al ziarului „Világ” e modern, el constituie singura deslegare posibilă a chestiunii, căci ori ce altceva și-a trecut vremea, încercări întârziate”.

Convorbirea noastră (spune ziaristul ungar) a trecut dela acest punct achileic, pe alte terene. Densușianu îmi amintește că educația nemțească, așa zisă „streng” e pe cale de faliment, — fapt recunoscut și de Nemți. El e aderentul direcției de educație mai ușoară franțuzească, fiindcă aceasta contribuie mai mult la dezvoltarea individualității.

— Am ctit vre-o câteva cărți ce se folosesc în școlile românești din Transilvania și m'am convins că școala peste tot locul școală rămâne — zise profesorul Densușianu cu un zîmbet fin și ironic. Este multă naivitate științifică în ele și — tocmai cu acest cuvânt s'a exprimat — multă prostie.

S'a vorbit apoi despre literatura ardelenescă. Se putea să nu se vorbească când era de față și trubadurul Isac?! Iată și această parte a interviewului:

— Poezia ușoară și populară pe care o cultivă Goga a mai fost scrisă de mulți și ar fi de dorit să se scrie cât mai puțină. Eu sunt aderentul „artei pentru artă”. Poate că aceasta nu le va plăcea multora, dar eu, zău, n'am ce face.

După aceea s'a exprimat cu căldură despre acel curent literar, pe care-l reprezintă la Românii ardeleni numai Emil Isacu.

— Curentul acesta este al viitorului și tocmai din pricina aceasta este corect — a zis.

Cu alte cuvinte, d. Densușianu, nu numai că ne-a făcut proști, nu numai că și-a bătut joc de literatura noastră, nu defăimând pe Goga, ci laudându-l pe Isac, dar a avut îndrăzneala să deteste și naționalismul nostru.

Noi știam că există la București un profesor de filologie cu numele Ovid Densușianu, care a scris o carte în limba franțuzească despre istoria limbii române laudată mult de specialiști, știam și aceia că tot acest profesor se îndeletnicește în orele libere cu un fel de poezie lividă, care face haz în toate cercurile literare din București, nu știam însă, că în acest profesor de filologie și literat derutat, se ascunde un detractor al luptelor noastre naționale. Aceasta n'o știam și nici că ne-o puteam închipui, dată fiind origina transilvăneană a acestui om și rubedenia lui cu acel Nic. Densușianu, care a scris istoria revoluției lui Horea cu o caldă insufletire națională, fiind el apoi și fiul naționalistului Aron Densușianu, autorul epopeei naționale „Negriada”.

Se vede însă că degenerescența copiilor născuți din părinți uzați în o anumită direcție își are rolul ei și aici. Altfel nu ne putem explica întreagă debandada aceasta a dlui profesor. Căci, se poate să existe un om de știință, care să cunoască pe deplin istoria limbii sale naționale și să spună în fața unui străin dușman al neamului său, că naționalismul e o frază?! Se poate să debiteze un profesor universitar român o astfel de enormitate jignitoare pentru un neam întreg de oameni?!

Nu, nu! Aici trebuie să fie altceva la mijloc. D. Densușianu, cum spuneam are ce are și cu literatura, scrie poezii sub pseudonimul Ervin, într'o revistă numită „Viața Nouă”, necetită în țară și necunoscută la noi. D. Ervin Densușianu urmărește acolo idealuri imposibile, ajutat cu dinadinsul de scriitorii decadenți francezi, iar publicul românesc doritor de o sănă-

toasă lectură românească nu-i primește exhibițiile poetice. De aici toată ura împotriva naționalismului. Înțelegem, deci. Ce nu înțelegem, însă, este grozava indolență a dlui Densușianu, care nu se sfieste să-și verse veninul împotriva naționalismului tocmai aici la noi, în coloanele unei gazete ungurești. Mai înțelegeam să scrie în moarta d-sale „Viață” sau la „Românul” chiar, dar tocmai în „Világ”?

Sperăm de altfel, că la întoarcerea d-sale în țară, acei studenți români conștienți, cari sunt necesități să-i asculte cursurile, vor ști să aplice o lecție binemeritată profesorului lor, care și-a uitat atât de mult de sine, încât e în stare să insulte într'o gazetă ungurească pe niște frați ai lui subjugăți. Cât despre d. Goldiș suntem siguri, că nu peste mult va aduce un articol în gazeta d-sale, din condeiul „distinsului oaspe al Clujului”.

Demisia baronului Schönaich.

— Zilele „critice” ale contelui Khuen. —

Viena, 6 Septembrie.

Demisia baronului Schönaich, ministrul comun de războiu, este fapt împlinit. Cererea de dimisie a sosit la cancelaria curții și rezolvirea ei nu va întârzia mai mult de două trei zile.

Demisia aceasta nu mai vine nici pe neașteptate, nici nu va mai stârni vre-o emoție deosebită. De luni de zile baronul Schönaich era numai ministru tolerat. Și chiar și aceste luni le-a petrecut mai mult în concediu, pentru a nu-și mai recupa fotoliul de ministru.

Conflictul ce s'a ivit între el și moștenitorul nostru de tron nici nu se putea sfârși decât cu demisia ministrului comun de războiu. E adevărat că acest conflict datează de vreme îndelungată și cele dintâi știri despre căderea baronului Schönaich au început să circule încă în toamna trecută, așa încât se pare, în ori ce caz, cam ciudat cum de un ministru a putut să rămână atâta vreme în fruntea unui minister, după ce a ajuns în divergență de vederi cu viitorul monarh.

Faptul acesta se explică, cu toate acestea, prea ușor prin situația politică atât din Austria cât, mai ales, din Ungaria.

În scrisorile mele anterioare am arătat în deosebite rânduri cauzele cari au provocat conflictul dintre moștenitorul de tron și baronul Schönaich. Cauza principală este atitudinea fostului ministru comun de războiu — azi avem tot dreptul să-l numim *fost* ministru — față de guvernul unguresc. Concesiunile naționale ce le-a admis baronul Schönaich guvernului contelui Khuen-Héderváry în detrimentul unității armatei nu puteau să fie aprobate de viitorul monarh, care veghia ca în armata chemată să apere integritatea țării și viața cetățenilor, să se introducă politica destructivă.

Am avut prilej să vorbesc azi cu un distins bărbat politic, fost ministru, care a avut bunăvoința a-mi da unele lămuriri cari vor interesa și cititorii Dv. din Ungaria, referindu-se în mare parte la situația politică din țara DVoastră.

„Că demisia baronului Schönaich — mi-a spus acest bărbat politic — abia acum se rezolvă își găsește explicația în obstrucția opoziției din parlamentul unguresc. Indată după votarea bugetului, guvernul unguresc a prezentat Camerei deputaților reformele militare și a pus la ordinea zilei discuția lor. Maj. Sa, informat din partea moștenitorului de tron despre procedul mi-

nistrului său de războiu și rugat să-l demisioneze, a opus moștenitorului de tron stăruințele guvernului unguresc de-a nu-i spori piedecile ce le întâmpină în parlamentul unguresc votarea reformelor militare prin demisia baronului Schönaich, din care opoziția ar fi făurit o nouă armă de agitație.

În principiu, însă, demisia a fost hotărâtă, dar publicarea ei s'a amânat până mai târziu, până „după manevrele generale”, cum anunța chiar presa noastră oficială.

Vă aduceți aminte de repetitele declarații misterioase ale contelui Khuen-Héderváry, prin cari se anunțau „zile critice”, menite să lămurească dintr'odată întreaga situație politică din Ungaria și să asigure votarea reformelor militare. Aceste „zile critice” cari n'au sosit însă nici până azi au determinat amânarea publicării demisiei. Ultima zi „critică” a fost anunțată de contele Khuen-Héderváry pentru mijlocul lui Septembrie.

Acum se știe ce avea să fie această zi „critică” Guvernul unguresc, informat de oamenii săi despre dispoziția spiritelor din partidul kossuthist, spera că solidaritatea dintre partidele opoziționiste se va sparge și kossuthiștii vor abandona arma obstrucției, părăsindu-i pe justiști. Prin oamenii săi știa că partidul kossuthist avea să-și țină conferența cam pe la mijlocul lui Septembrie și i-se făcuseră nădejdi că hotărîrea acestei conferențe va fi abandonarea obstrucției. Conferența s'a ținut, însă, mai curînd și s'a sfârșit — contrar așteptărilor guvernului — cu hotărîrea de-a continua lupta împotriva reformelor militare cu ori ce arme.

Cercurile noastre hotărîtoare știau și ele despre nădejile contelui Khuen-Héderváry și, amânând demisia baronului Schönaich, i-au dat prilej să încerce votarea reformelor militare prin spargerea solidarității dintre opoziționiști.

Hotărîrea kossuthiștilor a făcut însă iluzorie și cea din urmă nădejde a guvernului contelui Khuen-Héderváry și între astfel de împrejurări amânarea rezolvirii definitive a demisiei baronului Schönaich nu mai putea avea nici un înțeles.

Iată de ce această rezolvire vine înainte de ce se zvonise și va fi pentru guvernul unguresc o lovitură grea. Soarta guvernului Khuen-Héderváry este pecetluită”.

Atât mi-a spus distinsul bărbat politic, care este în situația de-a cunoaște tainele culiselor politice din monarhia noastră.

De altfel în cercurile politice nu se mai îndoieste nimeni că lămurirea situației politice din Ungaria nu se mai poate face decât prin alegeri nouă, pentru ca noul parlament, punând la o parte toate alte chestiuni, să procedeze la alcătuirea votului universal.

Dar nu se îndoiește nimeni nici despre faptul că aceste alegeri nouă, cari nu vor putea întârzia mult, nu vor fi conduse de contele Khuen-Héderváry și nici de contele Tisza. Austriacus.

Viena, 7 Septembrie. Numirea noului ministru comun de războiu se va publica la 9 Septembrie, când baronul Schönaich va fi primit în audiență.

În aceeași va fi primit în audiență și moștenitorul de tron.

În ce privește persoana viitorului ministru comun de războiu circula trei nume: generalul Krobotin, generalul Weigl și generalul Aufferberg.

Două sate.

În sînul unei văi adânci și cu cotituri, pe malurile unui riu, care-i era una dintre avuții, dându-i o parte din ale traiului, era un sat românesc.

În lumina răsăritului de soare, el avea o înfățișare de tot veselă. Acolo fiecare răsuflă în liniște și mulțămire. Din fiecare deschizătură de fereastră sau de porțiță, din lanuri, din păduri și din livezi înflorite sau înverzite, roiul voios de săteni mulțamiți se întindea dealungul întregii văi.

Toți sătenii își dădeau binețe în dulcea limbă românească, cu surîsul pe buze și cu ochii plini de veselie.

Nevinovăția feței lor voioase, era la fel cu albeața casei lor, în care bunarînduială și bucuria erau stăpâne, iar strălucirea ochilor lor se întrecea cu aceea a revărsatului senin al zilei. Satul era întocmai după cele mai nouă cerințe, cu lumină electrică, trotuar, canale. Nimic nu se putea asemăna cu priveleștea măreață a satului acestuia, în care toate inimile băteau la fel în privința simțămintelor românești.

Traiul acolo era blând și liniștit. O muncă cu minte și cu înțelepciune dădea fiecăruia cele ale hranei cu prisosință, fiindcă sătenii pe lângă școală comunală cu pământ de încercare, mai aveau Casă de citire și o Bibliotecă potrivită îndeletnicirii lor. Feciorii, când se întâlneau în cale, la muncă sau la serbătoare, se agrăiau cu „frate”, și fecioarele își ziceau una alteia „surioară”, iar mamele pe toți și pe toate le numeau „fiule” sau „fiică”. Aici într’adevăr tot satul nu era decât o familie mare și numeroasă. Bătrîneța era în cinste. Satul avea și un Adăpost pentru bătrâni. Nimeni nu putea acolo să simtă vre-o pierdere sau vre-o durere, fără ca ea să nu atingă îndată toate sufletele, întocmai precum dealurile și munții, cu cari se mărginea valea trimeteau răsunsetul cântecelor sau al vaietelor lor, din stîncă în stîncă.

În satul acesta nu se auzise încă ce-i rivna păcătoasă, nici pisma răutăcioasă. Nu se auzise, fiindcă sătenii aveau credință, mergeau la biserică și trăiau în tot felul de însoțiri, de tovărășii. „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși”, „Ce ție nu-ți place altuia nu-i face”. „Unul pentru toți și toți pentru unul” era o lege mult iubită la ei. Când vre-o lovitură nenorocoasă se ivea pe neașteptate, atingând bunăstarea unuia, toți ceilalți săreau într’ajutor, întregindu-i-o pe cât puteau, așa că nimeni nu rămânea îndurerat în satul acesta. Tocmai asta făcea ca să fie o frăție și o bună înțelegere. Din vină omenească nu se ivea nici un rău. Boalele din vina oamenilor din sat erau de tot puțin cunoscute. Sătenii întărindu-se cu ajutorul însoțirilor plugărești, care le înrodea mai iute, mai ușor și mai ieftin pământurile și cu cel al însoțirilor pentru creșterea vitelor, ei pu-

teau ușor îngriji de curățenia din sat, având ajutoare în bani destule. Un popor în bunăstare bănească, poate întotdeauna să îngrijească bine de sănătatea sa trupească și sufletească. De altfel ei aveau Spital popular, Baie populară, Apotecă (farmacie) populară. Când le trebuia bani, ei se împrumutau la Banca populară din sat, adică tot dela ei înșiși și așa zicând fără dobândă, fiindcă dobânda plătită o primeau la sfârșitul anului drept câștig.

Și că era întocmai așa, e ușor de înțeles. Săteanul era și împrumutătorul, fiind partaș la Bancă, și era și împrumutatul, luând împrumut dela Bancă. Mai pe înțeles, el se împrumuta pe sine însuși, dar nu de-a dreptul, ci cu voia tuturor, întrupată în Bancă. În chipul acesta și cel mai sărac din sat se bucura de încredere la semenii lui. El era tot mai neatârnat. De aceea în satul acesta nu găseai stăpânitori pe o parte, iar slugi pe alta. Toți erau stăpânii și slugii tuturor, așa că n’aveau de ce să se suduie și să se drăcuie. De cărciumă (birt), adevărată ciură, nu se pomenea în satul acesta. Fiecare avea băutura în casă, făcută de el, iar nu prefăcută de cărciumar cu toate otrăvurile. Aveau dorință să petreacă, atunci mergeau la Teatrul popular sau la Casa națională, să asculte vre-un concert, sau în Sala de joc, să mai învârtească una „Pe sub mână”. Acolo li-se dădea și băutura, dar nu de cea ametoare, ci de lapte, ceaiu, limonadă, cafea, apoi dulceață, prăjitură, așa că sătenii plecau de acasă cum se cade, dar se întorceau tot cum se cade acasă.

Sfatul unor bătrîni ai satului judeca neînțelegerile ivite, ceace se întâmpla de tot rar. Ei erau păstrătorii vechilor moravuri și datine bune și păzitorii păcii. Erau străjerii întotdeauna la pîndă, împotriva vrășmașului, iar dușmanul era de cele mai multe ori din afară, rar dinlăuntru.

O școală de care purtau grijă cu toții, făcea să răsară în sufletul copiilor simțămintele părinților lor. Toți se străduiau să răspândească simțul de frăție și de jertfă. Sătenii țineau la bani, numai întru cât le erau ca un mijloc de traiu, iar nu ca un scop, pentru care să se upte pe viață și pe orice cale. Învățătorul școlii era ales dintre cei mai cu carte și mai buni săteni din sat, așa de tare se temeau ei să nu vie unul străin de satul lor și să le schimbe toate cele bune dela ei.

Satul ăsta era prin urmare o amintire de raiu pe pământul desamăgirilor, un raiu pentru celelalte sate, în care sunt asupriți și asupritori, avuți și săraci, neîntrerupt sătui și veșnic flămânzi.

Nu departe de satul ăsta, era un alt sat. Acolo stăpânea dreptul celui mai tare. Cei mai tari la pungă făceau legea. Fiecare trăia numai pentru sine. Tot ce făceau pentru alții, făceau de silă, nu din judecată dreaptă. Se pripășiră aci și niște străini de neam, oameni ai banilor. Aștia

se întrecură care mai de care, să cumpere pământuri, aproape pe nimic, fiind sătenii proști și plini de nevoi, așa că ajunseseră să stăpânească ținutul întreg numai vre-o câțiva străini avuți, trăgând numai ei foloase. Sătenii ajunseră niște pribegi, cari trebuiau să muncească cu ziua și mai mult decât cei din satul vecin, ca să trăiască pe deasupra tot numai în sărăcie, fiindcă erau siliți să muncească ca să îngrășe pe aceia, cari s’au înstăpânit pe bunurile lor, din nepăsare și îndărătnicie. Aici așadar sărăcia era atotstăpânitoare între săteni și ura, sora ei împrăștia toate fărădelegile. Satul acesta era cu adevărat iadul pe pământ. Sătenii privindu-se cu ochi răi și răsbunători, nu căutau decât prilej ca să se încaiere, să se nimicească unul pe altul. Puterea întunerecului stăpânea și firea întreagă și mintea sătenilor.

Buni săteni!

Din aceste 2 pilde vă iese o învățătură: De voiți să ajungeți ca cei din satul dintâiu, atunci faceți ca ei, însoțiți-vă puterile spre fapte bune, iar de nu voiți, ajungă-vă soarta celor din urmă trăind desbinați și amăriți.

Traian V. Tăranu.

Emke.

— Raportul general al comitetului. —

Arad, 7 Septembrie.

Ungurii din Ardeal fac întinse pregătiri pentru adunarea jubilară a societății lor culturale din părțile ardeleni, numită Emke, care va avea loc Vineri în Cluj. Serbările iau caracterul unei contra-manifestări la adresa Blajului și presa ungurească în acest sens și desfășură o mare propagandă pentru reușita serbărilor. Tot cu acest prilej se va ține și congresul general al societăților lor culturale, care va fi deschis de fostul ministru-președinte Széll Kálmán. Reprezentantii cei mai de seamă ai vieții lor culturale și politice, guvernul, până și Coroana este angajată pentru a ridica strălucirea serbărilor din Cluj, drept răspuns la pașnica manifestație culturală a noastră din Blaj. Ne ocupăm la loc de frunte cu aceste pregătiri sfidătoare și arogante. Aici vom spicui numai câteva date din raportul general al societății Emke, din care se va vedea că societatea abia că-și merită numele de societate culturală, în realitate ea urmărește, fără nici o perdea, scopuri eminamente politice, cu caracter agresiv și provocător la viața altor culturi, cărora, în loc de a încerca o conlucrare armonică și frățască cu ele, le declară războiul de exterminare.

Societatea Emke s’a înființat la 31 August 1885.

„Sub influența curentelor pangermane, panslave și dacoromâne s’au înființat atunci un șir întreg de societăți culturale — spune raportul —: numai Ardealul stătea nepăsător față de primejdia românească. Bătrînul Kossuth din Turin a fost cel dintâiu care s’a înscris ca membru fondator cu 100 fl. În fruntea mișcării s’a pus Maj.

Rétay și Benedek

întreprindere industrială de artă bisericească, sculptare de amvoane, altare și statui, — aurire și decorație de biserici.

Budapest, IV., Váci-utca 59. (saját ház).

Întelnerul nostru se execută: altare, amvoane, presbiterii, bănci, rame pentru icoane și tot ce este necesar la împodobirea bisericilor. — Odăjdii, prapore, potire, candelabre, sfeșnice, etc. etc. — Altare vechi se auresc și se renovează. — Liferează statui sfinte, icoane, cruci lucrate artistic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Sa regele, după ce la 1884 a condamnat în mesajiu de tron agitațiile naționaliste. În 1887 a primit o delegație a Emkei și prin cuvintele de încurajare și îmbărbătare ale monarhului societatea întregă s'a înșiruit sub steagul societății. Ating acroape suma de zece milioane fondurile adunate în decurs de un sfert de veac, din care șase milioane au fost până acum cheltuite în „chestia națională a Ardealului” și au mai rămas trei și jumătate milioane pentru scopurile viitorului.

În 1888 moștenitorul de tron Rudolf a primit personal protectoratul societății.

Să vedem acum care a fost activitatea Emkei.

În acțiunea ei culturală, spune raportul, înainte de toate are în vedere școala. Scopul ei este, să întărească legăturile etnice cari leagă ținuturile săcuiești cu unghurea din țara mamă. Linile aceste pe alocuri rupte ori slăbite de zăgazul românismului sunt întărite cu școli. Emke înființează și susține prin aceste locuri școli din fondurile sale proprii, pe aiurea vine în ajutorul Ungurilor de prin satele românești, ori îndrituiește statul unde nu-i ajung mijloacele. Reiese mai ales din raport, că societatea lucrează mână în mână cu puterea statului, ba chiar că nu e altceva decât o expozitură mai liberă a statului însuși. Pe linia aceasta a culturii unghurești, care leagă săcuimea cu Ungurii din țara unghurească Emke a înființat 268 de școli unghurești. Kisdedovurile din Ardeal sunt susținute și protejuate aproape toate de Emke. Acordă premii învățătorilor cari realizează progres în învățarea limbii unghurești și reneagă originea și neamul. În 203 sate a înființat bibliotecă sătești cu 270.000 de volume, organizează cursuri de adulți pentru propaganda limbii unghurești și cheltuieste la an 40.000 cor. pentru editură și onorariile scriitorilor. Inițiază și ajută executarea maghiarizărilor numelor, a maghiarizării numelor de localități și sprijinește ori ce mișcare care tinde spre întărirea unghurismului dar mai ales, spre slăbirea naționalităților și indeosebi a Românilor.

Caracteristică e lauda din raport, în ce privește rezultatele acțiunii economice a societății. Se declară cu multă emfază că forța capitalizată a băncilor unghurești din Ardeal este de două sute de milioane, în vreme ce a băncilor românești abia este de șaptezeci milioane, ipototecele băncilor unghurești sunt de 64 milioane, a Românilor abia de 26 milioane. Ceea ce nu-i împiedecă pe onorabili noștri antagoniști să strige mereu, că „Albina” și băncile românești, deposează toată unghurime din Ardeal.

Din astfel de note nesincere și tendințioase este alcătuit întreg raportul Emkei, societatea care și-a pus de scop să: *recucerească Ardealul pentru Unguri.*

Și n'am avea nimic de zis la toate fanfaronadele astea grandomane, doar raportul dintre stat și Emke — raportul dintre societatea asta cu șinte vădite pan-maghiare și dintre Coroană, este ceea ce ne atinge dureros, aducându-ne aminte de bunăvoința statului care este și al nostru față de problemele culturale ale Asociațiunii și mai ales de gingașă atenție a Coroanei, față de nesfârșitele telegrame de loialitate trimise de pe la adunările noastre. Trebuie să protestăm însă, ca împotriva unei apucături nedemne, că iar se invocă contra noastră arma tocită a irendentismului. armă, de care uzează indeosebi societatea asta, pentru a stoarce dela societatea unghurească, dela stat și dela Coroană bunăvoință și mai ales sprijin bănesc pentru scopurile sale ilicite și nedrepte.

După serbările din Blaj.

— Voci de presă. —

„Foaia Poporului” din Cernăuți scrie:

„Frumoase și înălțătoare au fost serbările culturale dela Blaj. Din rapoartele pline de avânt și de căldură comunicativă a ziarelor, din povestirile pline de duiosie a celor fericiți ce-au putut vedea cu ochii aceasta impunătoare manifestație de vitalitate a neamului nostru, a pătruns și până la noi o undă de căldură, din marele foc ce-a ars pe altarul dela Blaj. Vor fi înviațmărețele umbre ale apostolilor renașterii naționale bucurându-se cu cei veniți din mari depărtări, au pus toată ura și toată supărarea la o parte spre a se ridica într'un frumos avânt de dragoste și jertfă, către idealurile curate ale neamului întreg. Și nicăiri în tot cuprinsul Ardealului și Ungariei românești, nu vorbește trecutul în limba sa înțeleasă numai de cei cu sufletele curate, ca acolo în Blaj, de unde a pornit cel dintâi semn de viață conștientă, primul semnal de luptă și muncă pentru desrobirea din încătușarea seculară. Vor rămânea unice în felul său cele două momente mărețe din istoria fraților ardeleni și unghureni: 1848 și 1911.

„Lumea românească, din patru unghuri, venise în 48 pe câmpul Libertății să-și coară drepturile de popor, și într'o uriașă înfrățire să mărturisească ce au fost, să jure ce vor să fie. Inima celor doi vlădici de pe vremuri bătuse atunci alătura cu inima poporului, setos de libertate, de viață națională.

Lumea românească din patru unghuri, în frunte cu șase vlădici vine astăzi să-și mărturisească adâncă, sfânta convingere în singura mântuitoare forță a culturii românești, să-și aducă închinarea cuvenită celor două societăți culturale ale noastre”. Agârbiceanu, în Catedrala sfintei Treimi în „Tribuna” Nr. 178). *)

Ce înălțător și cât de necesar, mai ales în aceste timpuri de grea cumpănă a fost acest gest, care va rămânea istoric, al capilor celor două biserici românești din Ungaria. Mai presus de cerțele politice, cari slăbesc de luni de zile puterea de rezistență a neamului nostru, la a căru ni-micire lucră dușmanii lui de astăzi mai cu sistem decât ori când, mai presus de neînțelegerile confesionale, provenite din discuțiile unor spirite înguste, s'a dovedit a tot învingătoarea putere a culturii naționale.

Ca un soare strălucitor s'a ridicat deasupra istoricului câmp dela Blaj și pe dată tot întunerecul în care căntau să se adăpostească cei ce se tem de lumină a dispărut fugărit peste granițele pământului românesc.

Facă Atotputernicul, ca în cuprinsul pământului românesc să fie numai lumină și căldură, iubire și bună înțelegere, dragoste de muncă pentru neam și înzădar vor fi toate opintirile dușmanilor noștri.

Poporul român din Bucovina, singur sfâșiat dureros de lupte fratricide, încunjurat din toate părțile de dușmani, a urmărit cu dragoste de serbări reioosicintern i eta emfwyp mfwv fm frate desfășurarea grandioasă a impunătoarelor serbări del Blaj unde sa adunat un neam întreg ca în deplină armonie să-și reînnoiască crezul său național, să-și respice după zeci de ani încă odată hotărîrea sa neștrămutată de a trăi și muri în credința, legea și obiceiurile strămoșești. Ne bucură frumoasele progrese și activitatea rodnică a „Astrei”, care și-a serbat iubileul de 50 de ani și-i dorim, să ajungă să grupeze în jurul ei în a doua jumătate de veac ce-o începe toată Românimea din Ardeal și Ungaria, să ajungă cetatea inescutabilă de zidurile întărite ale căruia să se sfarme ori-ce încercare vrăjmașă. Nu mai puțin ne bu-

*) Rândurile aceste ale trădătorului Agârbiceanu au fost eliminate de confratele nostru autorizat, care încă a reproduș articolul fraților bucovineni.

cură și mișcarea teatrală concentrată în „Societatea pentru fond de teatru” menită să scape sufletele Românilor de robia culturală străină. Ne bucură în sfârșit ca pe un frate iubitor și cel mai însemnat pas spre bine și dorim fraților noștri, ca să vadă ziua, când munca lor va fi răsplătită cu realizarea tuturor dorințelor”.

Ziarul de șantaj „A Nap” se atinge în numărul său de ieri, Joi, de serbările noastre naționale din Blaj, pângărindu-le cu calomniile vulgare, și josniciei murdare. O face, că are un prilej potrivit, de a-și descărca toată ura asupra guvernului, care îndemnat de moralul presei cinstite a ordonat confiscarea dreptului de colportaj al acestui ziar. Și în intenția de a scoate la iveală tradarea guvernului, care a încuviințat ținerea acestor serbări, această maculatură, numită ziar afirmă neadevăruri, improașcă invective murdare și agită contra noastră.

„Licitează Ardealul” este titlul articolului, din care dăm unele pasagii, cari, voim, să producă acelaș rezultat între ai noștri, pe care l'a intenționat „ziarul” unghuresc pentru Unguri.

„Cu asistența guvernului Khuen se licitează Ardealul. E întâia licitație, ce o fac conducătorii Valahilor de aici și de dincolo, după care vine a doua, a treia până când la cea din urmă se va da Ardealul Mării-României.

Reprezentantul guvernului, prefectul Albei de jos, a fost fericit că poate lua parte la această serbare culturală a sălbaticilor Valahi. A fost fericit să vadă adunați 10.000 de dușmani de moarte de-ai Ungurilor; a fost fericit să nu vadă nici un steag unghuresc, să asculte aclamațiile Valahilor pentru „împărat” și să vadă tîmbălău, în amintirea imnului „Gott erhalte”. Asta e însă numai formalitate. Fișpanul a fost fericit să vadă reușita contra-jubileului Astrei față de al lui Emke, — să vadă și cei ce prăznuiesc pe groparii națiunii maghiare.

În Ardeal lupta e la cuțite între Unguri și Valahi. Întrebăm: ce ar merita acel guvern, care în astfel de mod perfid știe să apere interesele statului?

Ni-se înțeștează pumnii, aflând, că reprezentantul guvernului a stat la masă, fără a zice un cuvânt, cu acel valah, care a cutezat să zică: „Astăzi încă sărbătorim acest eveniment pe pământ străin”. Stă și nu se aruncă cu jandarmii, să ferece pe acest spion valah!

Sărmani jandarmi unghuri, ați fost și voi între cei 10.000 de Valahi — neînarmați Așa a fost porunca: ori ce s'ar întâmpla nu e permis să vă atingeți de Valahi. Steaguri valahe, cocarde valahe, tricor valah: toate au fost îngăduite la Blaj, și mulțimea valahă beată de tîmpenia unghurească a putut să spargă ferestrele puștinilor Unguri, cari n'au voit să-și ilumineze casele în cinstea Astrei, trădătoarea de patrie. Khuen a ordonat și Ungurul a trebuit să ia parte și la încoronarea mormântului revoluționarului căpitan, sălbaticului valah Axente.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la „Librăria Tribunei”.

Funii și articole de funărie se pot cumpăra dela firma

Molnár és Mátrai, mare industrie de articole de funărie în Timișoara-Fabric.

Magazinul și biroul: Séna-tér 1. Domiciliu și fabrica: Klapka-sor 2

Are în depozit și vinde cu prețuri extraordinare de ieftine: saci de in, cânepă, urzică. Scoarțe din țesătură de in, impenetrabile, saltele și sfoară de legat altoii, precum și alte sfuri la diferite mașini. — Trimitem cu plăcere mustre și lămuriri. Cumpărătorilor vechi le dăm rabat. Comandele se execută prompt.

De ale „Asociațiunii”.

Noul vicepreședinte: **Canonicele Dr. V. Suci.**

„Unirea” publică următoarele date biografice despre noul vicepreședinte al „Asociațiunii”:

S'a născut în Copăcel, în Țara Oltului, la 13 Ianuarie 1873, din părinți țărani. A terminat liceul în Blaj, trecând examenul de maturitate la 1892. În acest an a fost trimis la Roma în colegiul Sf. Atanasie. Aici la „Propaganda Fide”, care ne-a dat atâți bărbați iluștri nouă Românilor, a luat doctoratul în filozofie și teologie. A fost hirotonit tot în Roma la 1895. Intors la Blaj a fost câțeva vreme duhovnic în seminarul teologic dela Bunavestire și catihet la pedagogie. La 1899 a fost numit profesor de dogmatică la facultatea de teologie și la 1900 prefect de studii în seminarul aceleiaș facultăți. La liceu propunea tot din aceiaș vreme dogmatica. Mai târziu a fost trecut de rector la seminarul vanean al junimeii dela gimnaziu, iar după trecerea la cele veșnice a regretatului Dr. Ang. Bunca, a fost ales canonic la fundațiunea bobiană. Astăzi e tot în fruntea Internatului de băieți pe care îl conduce cu o rară înțelepciune.

Are la activ o intensă activitate literară. A redactat o vreme „Unirea”. Iar pe tărîmul literaturii bisericești și-a câștigat renume la noi la Români. A scris următoarele cărți:

1. Hipnotism și Spiritism. Blaj 1906.
2. Teologia dogmatică fundamentală, volum I. Blaj, 1907.
3. Teologia dogmatică fundamentală, volum II, Blaj, 1907.
4. Teologia dogmatică specială, volum I. Blaj, 1908.
5. Teologia dogmatică specială, volum II, Blaj, 1908.
6. Raportul dintre Religie, Știință și Filozofie. Blaj și Vălenii de munte. 1910.

Apoi manualele pentru studiul religiei la clasele superioare ale gimnaziului și diferite articole în gazetele și revistele dela noi. Lucrează împreună cu Excelența Sa Mitropolitul Dr. V. Mihályi la revidarea și retipărirea cărților noastre bisericești.

Membrii noi ai Asociațiunii.

Cu prilejul serbărilor jubilar ale Astei s'au înscris 18 membrii fondatori, 44 membrii pe viață și 26 membrii ordinari. Un număr de membrii, care constituie record în această privință, căci niciodată atâția membrii noi nu s'au făcut cu ocaziunea adunărilor generale. Este de a se mulțumi aceasta însufletirii cea stăpânit sufletele, dar nu mai puțin și zelului comisiunii încredințate cu înscrierea de membrii noi.

Iată și numele noilor membrii fondatori și pe viață:

a) Membrii fondatori: „Patria”, inst. de credit și economii Blaj, Dr. Vasile Bianu medic Buzău, Simeon Pop Mateiu canonic Blaj, Iustin Brut Hodoș, director de bancă Blaj, Amalia Dr. Bran n. Simon soție de adv. Teaca, Gheorghe Pop, consilier ministerial Lugoj, Alma Dr. Pop n. Maior soție de adv. Lugoj, Dr. Gheorghe Popescu, adv. Turda, Dr. Iustin Pop adv., Deva, Dr. Iz. Marcu canonic Blaj, Artimon Blăjan, preot gr. cat. Obreja, Eugenia Dr. St. C. Pop n. Macaveiu Arad, Dr. St. C. Pop deputat Arad, Petru de Moșonyi mare propr. Bulciu, Dr. Emil Babeș, adv. Budapesta, Dr. Tit Babeș adv. Budapesta, Dr. Alex. Pop, med. Blaj, Emil Petran, preot gr.-cat. Almaș.

b) Membri pe viață. Banca „Pitești”, Pitești, Aniți Dr. Maior n. Bohățiel soție de adv. Cluj, Dr. Stefan Morar, adv. Cluj, Stef. Crișan, inv. Teiuș, Aurel Barbu notar Lăncrăm, Dr. Alex. Pop adv. Cenl Silvaniei, Dr. Alex. Dobrescu, medic Szekszárd, Nic Rusu propr. Poiana Arieșului, Aurel Hârșan preot gr. cat. Cenade, Aurel Aron preot gr. cat. Miraslău, Dr. Alex. Nicolescu prof. Blaj, Iosif Mustețiu, maior Rafna, Dr. Gheorghe Pătăcean adv. Turda, Vasile Hățăgan, notar Oarda de jos, Dr. Eug. Tătar adv. Deva, Dr. Stefan Banfi, medic Bucium, I. Harșia Milășel, Dr. Iuliu Morar, adv. Murăș-Uioara, Cornel Meszáros, inginer Budapesta, Dr. Gheorghe Gârda adv. Făget, Pompeiu Năgărășan preot gr. cat. Beclean, Dr. Toma Ienciu adv. Pui, Ioan Corbul, notar la sedria orf. Bistrița, Iuliu Popp, dir. de bancă Gherla, Victor Blășian, inginer suprem,

Lupeni, Gavril Precup prof. Blaj, Dr. Eug. Sâmpetean adv. Zernești, Teofil Crișan preot Perul, Ioan Maior, provizor metr. Blaj, Dr. Iuliu Maniu, adv. Blaj, Dr. Iuliu Popescu, adv. Turda, Dr. Enea Papiu, adv. Orăștie, Eugen P. Păcurar protopop Sebeșul-săseșc, Dr. Alex. Fodor, med. Alba-Iulia, Vasile Morar inv. Murăș-Ludoș, Maria Dr. Pop, soție de jude Joajul de jos, Simion Corvin jun. comerciant Orăștie, Aurel C. Domșa, redactor Blaj, Aurelia Morar n. Băcăni, soție de notar Ohaba, Dr. Eugen Meșianu adv. Brașov, Dumitru Evolecanu prof. Bran, Tiberiu Eremie, inginer Brașov, Ioan Lăpădat, dir. de bancă Orăștie, Pompiliu Piso, preot gr. or. Cărpiniș.

Marile serbări din parcul Carol I (Filaret) (28—30 August).

(Continuare.)

(Se poate pleca cu reducerea generală de 75% dela 26—30 August. Legitimările se iau dela gară odată cu biletul de tren. Se poate înapoia până la 1 Septembrie.)

5. Luminatul Parcului.

Serbările ce se dau până acum în parcul Carol nu puteau să aibă succesul dorit de public, din cauza luminatului. Unele durau numai până în vremea aprinsului lămpilor. Din diferite împrejurări cablurile subterane conducătoare de lumină în timpul expoziției, nu mai pot fi uzate acum, așa că la alte serbări se întrebuițan lămpi de diferite sisteme, așezate de unele case din București.

La serbările noastre nu va fi așa. D. Inginer Leonida împreună cu elevii școlii de electricieni a Primăriei Capitalei lucrează cu atâta bunăvoință și asiduitate la aranjarea motorului și instalarea conductelor aeriene, încât vom avea cea mai splendidă lumină electrică ce se poate da în par.

6. Sboruri de aeroplane.

În lipsa domnului Inginer Vlaicu, care este dus la frații de peste hotare unde merge din centru în centru pentru a pune în mișcare mașina sa sburătoare, vom vedea evoluând pe deasupra parcului diferite aeroplane conduse de cei mai iscusiți din elevii școlii de pilotaj a Ministerului de Războiu.

7. Primirea vizitatorilor.

Pentru primirea la gară și pentru înquartirarea fraților de peste hotare și a oaspeților din provincie și dela sate, s'a constituit un comitet special din mulți membri ai secției București care vor merge la gară în toate zilele dela 26—29 August. Rolul fiecăruia va fi așa împărțit încât să se poată ști în un moment dat, locurile disponibile din fiecare cazarmă, școală militară sau internat ce le avem la dispoziție pentru găzduire.

Un birou de informațiuni va fi de permanență la sediul Ligei unde se poate adresa oricine.

8. Muzici militare.

D. Ministru al Războiului binevoind a ne pune la dispoziție 2 muzici militare pe tot timpul zilelor dela 26—30 August s'au luat măsuri ca la primirea grupelor mai numeroase ce vin de peste hotare și din provincie să răsune gara de Nord de cântecele lor inviorătoare.

În parc de asemenea, în tot decursul celor 3 zile de serbări muzicile militare vor delecta publicul cu diferite marșuri militare și cântece populare special pregătite.

(Va urma.)

Congregația comitat. Brașov.

Brașov, 6 Sept. n.

Sub presiunea dlui prefect conte Mikes s'a ținut astăzi o ședință extraordinară a comitatului Brașov. La ordinea zilei au fost între altele și cele două adrese ale orașului Vârșet, referitoare la introducerea urgentă a votului universal, egal și secret și referitoare la condamnarea obstrucției parlamentare.

Rezervându-ne a reveni mâine mai pe larg asupra acestei adunări, comunicăm astăzi pe scurt următoarele:

Privitor la prima adresă a municipiului Vârșet, în care se cere urgentarea reformei electorale pe baza votului universal, egal și secret comisiunea administrativă comitatensă a propus ca această adresă să se ia simplu la cunoștință.

În numele clubului român comitatensă a luat cuvântul d. Dr. N. Vecerdeș și într'un discurs mai lung a expus punctul de vedere al partidului național român față de chestiunea reformei electorale propunând de încheiere, ca și comitatul Brașov să adreseze camerei o petițiune, cerând de urgentă reformarea dreptului electoral pe baza votului universal egal secret și cu votare pe comune în legătură cu o nouă, dreaptă și proporțională arondare a cercurilor electorale.

În numele membrilor justhiști ai comitatului a luat cuvântul adv. Dr. Zakarias și combatând propunerea comisiiei administrative, a pledat pentru alăturarea comitatului Brașov la adresa municipiului Vârșet.

Pentru propunerea comisiunii au vorbit membrii sași ai congregației deputatul Traugott Copony și notarul public Dr. Lurtz, declarându-se nu numai contrari hotărâții ai votului universal ei deputatul Copony chiar aderent înfocat al votului plural, propus la timpul său de contele Andrassy.

Punându-se la vot propunerea comisiunii ea a întrunit majoritatea voturilor. Contra au votat membrii români și membrii justhiști.

Privitor la adresa a doua a municipiului Vârșet, prin care se condamnă obstrucția parlamentară, majoritatea congregației a primit propunerea comisiunii administrative, ca să se adreseze guvernului o petiție în înțelesul, ca să caute cu toate mijloacele posibile să se pună capăt obstrucției actuale din camera ungară.

„Gazeta Trans.”

Sborul lui Vlaicu în Sibiu *)

Îndrăznețul aviator Aurel Vlaicu, care la serbările culturale din Blaj a uimit publicul cu minunatele sale sboruri, a binevoit să primească invitația de a face o ascensiune și în Sibiu. Ascensiunea va avea loc *Duminecă, în 17 Septembrie st. n. 1911* la orele 5 p. m., pe câmpul de exerciții militare din loc.

Prețurile de intrare sunt următoarele:

Locul	I.	—	—	10 cor.
	II.	—	—	6 cor.
	III.	—	—	3 cor.
	IV.	—	—	1 cor.

Ne împlinim o plăcută datorie, când luăm sub ocrotirea așezământului nostru cultural această izbândă a științei, care face cinste neamului românesc.

Ne adresăm deci tuturor oamenilor noștri, cari pot aprecia importanța problemelor culturale, rugându-i să grăbească cu toții și să îndemne pe toți Românii din împrejurime a lua parte la această frumoasă sărbătoare a geniului românesc.

Sibiu, 5 Septembrie 1911.

Prezidiul „Asociațiunii:
Andrei Bărseanu.

NB. Biletele de intrare se pot primi dela biroul central al „Asociațiunii” și dela librăria arhidiecezană din Sibiu. Prevăzându-se aglomerare mare de public, doritorii sunt rugați a-și procura biletele în cel mai scurt timp.

*) Ziarele noastre sunt rugate a reproduce de mai multe-ori acest comunicat.

Dr. NICOLAE ITTU

MED. UNIV.

cualificat pentru medic legist, militar, școlar și medic-profesor de igienă.

Sibiu, Strada C snădiei 43.

Consult: 8—10 ore a. m. și 2—4 p. m.

Cronică externă.

Socialismul în Germania. Dintre toate țările din lume, aceia unde ideile socialiştilor, au făcut cei mulți adepți, este fără îndoială, Germania. E adevărat, că socialiştili germani nu sunt reușitori ca socialiştili francezi, dar propagandă lor continuă și numărul lor totdeauna crescând, îi face să fie o forță de temut pentru guvernul imperial.

Grăție votului universal s'a putut stabili în anul din urmă, câți socialişti sunt în Europa. După cea mai nouă statistică s'a ajuns la cifra de 8.072.000. În 1907 Germania singură a numărat 3.250.000. De sigur că în alegerile viitoare această cifră va fi și mai mult mărită, având în vedere, sporul neîntrerupt dela 1871 până astăzi. Astfel după războiul franco-german, socialiştili germani, atingeau abia numărul de 113.048; în 1881 s'au ridicat la 311.951, apoi la 1.427.298 în 1890 la 2.113.536, în 1898 la 3.010.756 în 1903 în fine la 3.250.000 în 1907.

Socialiştili au 50 de deputați în Reichsrath; 85 reprezentanți în diferite state; 1368 mandatar în vre-o 300 de orașe și 4789 în 1779 comune rurale; iar socialişti ocupă funcțiuni de primar sau de șefi de bresle.

Toți cei aleși formează cadrele armatei socialiste, și sunt ținuți într-o continuă activitate, printr-o propagandă vastă, prin adunări, publicațiuni etc.

În anul 1910 au avut loc 13.000 de adunări publice și 29.826 de adunări numai socialiste. S'au împărțit 23.162.440 foi de propagandă și 2.545.881 de calendare socialiste.

Presă ajută deasemenea foarte mult la extinderea mișcării și la unificarea maselor.

Partidul socialist german are 78 de ziare, cu 1.160.000 abonați.

Cel mai important ziar este „Vorwaerts” ziarul care dă tonul și cuvântul de ordine în partid.

Abonații se trec la 150.000. Dar presa socialistă germană nu este numai politică: se mai găsește și un ziar pentru femei „Gleichheit” cu un tiraj de 85.000 foi, și un ziar humoristic „Der Wahre Jacob” care se vinde în 250.000 de exemplare.

O vastă grupare cunoscută sub numele de asociațiunea socială democratică, conduce mișcarea și-i dă o unitate statornică de doctrină și de tactică.

Văzând deci, puterea organizației socialiste germane, se înțelege, că aceasta nu poate să inspire decât teamă guvernului imperial cu toată atitudinea pașnică a șefilor socialişti, și cu toată ordinea care domnește în rândurile socialiste.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înnoit încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înnoi ca să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-aceemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne datoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului peadresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	—	—	—	28.—	cor.
pe 1/2 an	—	—	—	14.—	cor.
pe 1/4 an	—	—	—	7.—	cor.
pe 1 lună	—	—	—	2.40	cor.
In România:					
pe un an	—	—	—	40.—	cor.
pe 1/2 an	—	—	—	20.—	cor.

INFORMAȚII.

A R A D, 7 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme schimbată, răcoroasă, în Răsărit cu ploi.

Temperatura la amiază a fost 22.5 C. în Budapesta, 25 C. în Arad.

— **Carmen Sylva despre literatura românească.** O colaboratoare a ziarului „Az Est”, *Balogh Vilma*, a fost în Sinaia, unde Regina Elisaveta a României i-a acordat o audiență, întreținându-se cu ea mai multă vreme despre literatură.

Înainte de toate, Carmen Sylva a spus că noua sa lucrare va fi proză și va purta titlul „Im Penatenwinkel”, coprinzând o serie de povestiri fantastice. Volumul va apărea la toamnă.

— Cine este azi poetul mare al Românie? a întrebat apoi Balog Vilma.

Poet mare este *Goga* care trăiește în Transilvania. Are multă înrudire cu Petőfi. din poeziile cărui a tradus mai multe. Îmi plac și scrierile mai domoale, ale lui *Cosbuc*.

In afară de Maj. Voastră mai sunt în țara românească scriitoare?

— Talente mari abia de sunt. Scriitoare interesante sunt *Matilda Cugler-Poni* și *Constanța Hodoș*.

Apoi conversația a trecut la alte obiecte.

— **Banchet în onoarea d-lui A. Bârseanu.** Ni-se anunță din Sibiu: Mâne, Sâmbătă se va da un mare banchet în onoarea dlui *Andrieu Bârseanu*, nou alesul președinte al „Asociațiunii” la restaurantul Brote în Sibiu. Vor lua parte peste 100 persoane, cari au fost convocate de către d. Parteniu Cosma, președintele despărțământului Sibiu, al Asociațiunii.

† **George Feier.** Din Oradea-mare ne vine dureroasă știre, că avocatul George Feier din Boroșineu, a murit acolo, după scurte dar grele suferințe.

Defunctul a fost la băi de mare într-una din stațiunile balneare de pe coastele mării Adriatice, reîntorcându-se spre casă, în drum, s'a îmbolnăvit de o boală infecțioasă de intestine, care l'a răpus în câteva zile.

Moartea asta prematură a bărbatului în puterea vârstei a produs adânc regret în cercurile arădane. George Feier a fost un fruntaș al acestor tinuturi, membru în toate corporațiunile noastre bisericesti, român corect și om cinstit și de intenții frumoase. El lasă în doliu adânc întinsa legătură a unor familii fruntașe cu familia sa.

La banca „Victoria” unde era membru în comitetul de supraveghiere s'a arborat drapelul negru.

Înmormântarea defunctului va avea loc Sâmbătă în Boroșineu, unde va fi transportat.

Transmitem întristatei familii expresia adânc simțitelor noastre condoleanțe.

Fie-i țărina ușoară!

Direcțiunea băncii „Victoria” ne trimite următorul anunț funebru:

Institutul de credit și economii „Victoria” cu adâncă durere anunță trecerea din viață a neuitului și devotatului prieten și președinte al comi-

tetului de supraveghiere al institutului *George Feier*, reposat azi în etate de 66 ani. Înmormântarea va fi Sâmbătă, în 9 l. c. la orele 9 a. m. în Boroșineu.

Fie-i țărina ușoară!

Arad, 7 Septembrie 1911. Direcțiunea și comitetul de supraveghere al institutului.

— **Principii moștenitori ai României la Sigmaringen.** Miercuri se serbează a suta aniversară a nașterii lui Leopold Hohenzollern de Sigmaringen. Prințul Ferdinand se află cu acest prilej de Luni la Sigmaringen. Marți la orele 1 au plecat spre Sigmaringen principesa moștenitoare a României Maria cu principesa Elisaveta apoi ducele și ducesa de Vendome și principesa Friderich von Hohenzollern.

— **Ziariști englezi în România.** Din Iași ni-se scrie: Patru ziariști englezi, printre cari d. Stead, corespondentul ziarului „Times”, precum și dna Climente Rose, reprezentanta ziarului „Morning Post”, conduși de d. Moroianu, consulul nostru comercial din Londra, au sosit Miercuri în Iași și au vizitat orașul. De aici vor pleca la Dorna, de unde pe plute se vor coborî la Piatra Neamț.

Societatea Goetz va pune la dispoziția vizitatorilor o plută pentru 10 persoane.

Oaspeții englezi vin din București, unde li-s'a făcut o primire deosebită. Ministrul de externe Titu Maiorescu i-a invitat pe toți la masă.

Dstingii oaspeți vor mai vizita Galații și Brăila și vor face o excursiune pe Valea Bistriței. Apoi se vor întoarce la Sinaia. M. Sa Regina exprimându-și înalta dorință de a cunoaște pe dna Climente Rose și pe dna Cibico.

Dela Sinaia, oaspeții englezi vor pleca de-a dreptul în Anglia.

— **Cermac la Timișoara.** Aviatorul Cermac, care Dumineca trecută a sburat în Arad, Dumineca viitoare ar fi să sboare în Timișoara, dar în calea acestui sbor s'au ivit o mulțime de piedeci.

Încă în Arad se formase un consorțiu de trei oameni, cari s'au angajat să organizeze sborurile, legând contract cu Cermac. Acest consorțiu inspiră, însă, atât de puțină încredere, încât consiliul comunal a cerut dela ei depunerea unei garanții de 5000 coroane.

Și acum încep încercăturile. Cei trei membri ai consorțiului nu se pot înțelege. Unul a depus garanția celălalt a primit permisiunea să organizeze sborul, iar al treilea dispune, prin contract, asupra aeroplanului.

Însuși Cermac a declarat că n'are nici o încredere în unul dintre membri consorțiului...

Și, în vremea aceasta, biletele sunt puse în vânzare, fără să se știe dacă Cermac va sbura sau ba.

— **O nouă contrarevoluție în Portugalia?** „Lokalanzeiger” din Berlin este informat că numeroase trupe de conspiratori monarhiști au intrat peste granița portugheză, atacând trupele republicane.

Conducătorul monarhiștilor este căpitanul *Concursos*. Se afirmă că la graniță ar fi avut loc ciocniri sângeroase.

Telegramele oficiale din Lissabona desmint știrile aceste și afirmă că nu este vorba de o mișcare serioasă.

— **Aeroplanul în serviciul poștei.** Curând după circuitul aviatice Paris—Londra—Paris, s'au făcut încercări aviatice între Londra și Windsor, cu privire la introducerea aeroplanului în serviciul postal. Încercările au fost urmărite cu mare interes, și dovedindu-se practicitatea acestei inovații, s'a stabilit zilele aceste transportul oficial al scrisorilor între Londra și Windsor.

Maidt și Schrod

Arad, Piața Andrásy 17. Casa Reinhart).

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie.

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Pardesii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

— **Accident de automobil.** Citim în „V. Naț.” din București: Pare că cruda fatalitate a început să urmărească pe automobilistii noștri.

După groaznicul sfârșit al regretatului Leon Leonida, un alt automobilist a plătit cu viața plăcerea acestui sport periculos.

D. C. Gussi, fratele d-lui Paul Gussi prefectul județului Ialomița, a plecat ieri dimineață cu automobilul spre Turnu-Măgurele.

În automobil nu se afla decât d. Gussi care conducea mașina, având alături pe șofer.

Mergând cu o viteză vertiginosă, în dreptul satului Măgura, automobilul a alunecat într'un șanț și s'a răsturnat. D. C. Gussi, fiind lovit în cap de motorul automobilului, a rămas mort pe loc. Șoferul a fost aruncat la o mare distanță. În cădere, și-a rupt picioarele.

— **Miniștrii pentru lucrători.** Ministrul de interne și ministrul de finanțe din Anglia au dat o ordinațiune tuturor autorităților comunale ca la lucrările publice să deoblige pe antreprenor, să plătească cinstit lucrătorii, ca din plata dată să-și poată câștiga existența. Această dispoziție are menirea de a servi ca pildă și întreprinderilor particulare, precum și de a micșora marea daune mari averii publice. Muncitorimea din Anglia se va ocupa în curând cu această dispoziție salutară, când vor trimite o delegație, ca să mulțumească celor doi miniștrii pentru binele făcut.

— **O mică statistică.** Eri a fost a suta votare nominală în Cameră, în chestia transunerii adresei contra obstrucției trimisă de comitatul Trenesen. Obstrucția a consumat până acum 45 de ședințe. La proiectul reformelor au putut vorbi numai 18 deputați, deoarece 27 ședințe au avut caracter curat obstrucționist.

— **Dela Londra în Africa în aeroplan.** Din Londra se comunică, că cunoscutul aviator Graham White, va încerca un sbor dela Londra în Africa. Drumul îl va face — după socotelile lui — în 24 ore. Față de acest eveniment se anunță mare interes din toate părțile, mai ales Englesii cearcă să încurajeze această încercare, care reușind ar atinge un record pe seama Angliei.

— **Holera la Galați.** Comunicatul oficial sosit dela Galați, arată că ungerul Andro Bali care a prezentat simptome de holeră a fost izolat la spital. Examenul bacteriologic a precizat holera. Cazul a fost adus la cunoștința Directorului general al Serviciului sanitar, d. Dr. Brădescu, care a trimis la Galați un numeros personal sanitar.

Peste câteva zile orașul Galați va fi declarat contaminat de holeră.

— **Inconjurul lumii în 39 zile.** André Schmidt, însărcinat de ziarul „Excelsior” a făcut turul Lumii în 39 zile și 19 ore, parcurgând 30.000 klm. A plecat din Paris la 17 Iulie, și cu transiberianul, sosi la Vladivostok la 29 Iulie. Traversă marea Japoniei, debarcând la Tsuruga și de aci cu trenul ajunse la Yokohama pe care-l părăsi la 1 August. Trecu Pacificul și la 12 August era la Vancouver; de aci cu trenul transcanadian atinse Montreal la 18 August și New-York la 19. Debarcă apoi, după ce trecu oceanul Atlantic, la 25 August la Cherbourg și ajunse la Paris la 26 aceeași lună. În inconjurul lumii Schmidt n'a atins India.

Cheltuielile de călătorie se erzumă în următoarele cifre:

Biletul de tren Paris—Paris	2880 fr.
Suplimente	180 fr.
Bacșișuri și alte cheltuieli	3000 fr.
	6060 fr.

ceea ce revine cam 150 pe zi.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerta. —

Petrecere populară în Gurasada. Tinerimea română din Gurasada aranjează o petrecere populară pentru 10 Septembrie n. Venitul curat este destinat bibliotecii populare. Suprasolvirile să se adreseze d-lui Silviu Rusu, student, Gurasada, com. Hunedoara.

BIBLIOGRAFII.

„Transilvania”, revista „Asociațiunii” a apărut numărul jubilar cu următorul cuprins:

A. Bărganu: La jubileul de 50 de ani al „Asociațiunii”. Dr. I. Lupăș: Inițierea „Asociațiunii” și conducătorii ei. Oct. Goga: Mijloacele de propagandă literară și culturală ale „Asociațiunii” și dezvoltarea lor. I. Vătășan: Administrațiunea averii „Asociațiunii”. Dr. V. Bologa: Școala civilă de fete cu internat il „Asociațiunii”. Oct. C. Tăslăuanu: Muzeul „Asociațiunii”. N. Togan: Biblioteca „Asociațiunii”. Oct. C. Tăslăuanu: Despărțămintele „Asociațiunii”.

Partea oficială: Convocarea la adunarea Blaj. Raportul general al comitetului pentru „Asociațiunii” pentru literatura română și tura poporului român” către adunarea generală convocată la Blaj la 28 și 29 August 1911.

Anexele raportului general: I. Consențim membrilor decedați ai „Asociațiunii”. II. Constanța membrilor „Asociațiunii” la 1 August. III. Conspectul sumar al membrilor „Asociațiunii” la 1 August a. c. IV. Prelegerile populare în cursul anului 1910. V. Prelegerile nute de conferențiarul agronomic al „Asociațiunii” în cursul anului 1910. VI. Raportul conferențiarului agronomic către comitetul central despre activitatea desfășurată în 1910/11. VII. Conferențe în cursul anului 1910. VIII. Prodițiunile și seratele artistice ținute în cursul anului 1910. IX. Activitatea despărțămintelor în cursul anului 1910. X. Tabloul sumar despre starea activitatea despărțămintelor în cursul anului 1910. XI. Raportul comitetului asupra socotelilor „Asociațiunii” pe anul 1910. Bilanțul „Asociațiunii”. Venituri și spese la 31 Decembrie 1910. Videntă specială a Fondurilor și Fundațiunii. Efectele fondului general la 31 Decembrie 1910. XII. Proiectul de buget al „Asociațiunii” pe anul 1912. XIII. Lista bursierilor „Asociațiunii” pe anul școlar 1910/11.

al ședințelor plenare a secțiilor științifice-literare, ținute în 14 Iulie 1911.

Anexele procesului verbal al secțiilor științifice-literare: A. Raportul secretarului literar către adunarea plenară din anul 1911. B. Raportul secției literare. Raport despre cărțile prezentate la concursul pentru premiul „Andrei Mureșan” pentru anul 1910. C. Raportul secției istorice. D. Raportul secției școlare. E. Raportul secției științifice. F. Proces verbal al ședinței secțiunii economice ținută în 4 Iulie n. 1910.

Ședințele comitetului central: Ședința a IX-a, ținută în 10 Iulie n. 1911. Ședința a X-a, ținută în 5 August n. 1911. Ședința a XI-a, ținută în 10 August n. 1911. Literale fundamentale pentru „Fundațiunea Teodor Sandul”. Concurs pentru conferirea stipendiilor din „Fundațiunea Teodor Sandul”. Ilustrațiuni. Preț: 2 cor. 50 fil.

Poșta Administrației.

D. Alelean, Nădlac. Nu știm nici noi sigur, se poate că în 24 Septembrie cu adv. puteți vorbi.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și c. s.

Leon Tolstoi.

102

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ba nu, dimpotrivă, sunt foarte fericit că vă cunosc, zise Pierre. — Și aruncându-și ochii pe mâna bătrînului văzu în degetul lui un inel cu capul lui Adam, emblema francmazonismului.

— Imi dați voie să vă întreb dacă sunteți francmazon?

— Da, aparțin confrăției francmazonismului, zise moșneagul adâncindu-și mai mult privirea în ochii lui Pierre. Și își întind mâna în numele meu și acela al fraților mei.

Pierre, care auzise întotdeauna batjocorindu-se cuvintele francmazonilor, dar atins de increderea pe care i-o inspira străinul, rosti cu glasul șovăitor:

— Mi-e teamă că sunt departe de a vă înțelege.

— Cunosc felul d-tale de a cugeta, urmă francmazonul, și acest fel de a cugeta pe care d-ta îl iei drept rodul gândirei d-tale nu e decât rodul orgoliului, al lenei și al ignoranței. Iartă-mă, domnule, dar dacă n'as fi știut aceasta, nu ți-aș fi adresat cuvântul. Concepția care d-ta o ai asupra lumii e tristă și greșită.

— Dar atunci, și eu am dreptul să cred că d-ta ești greșit, făcu Pierre cu un zâmbet furios.

— N'as îndrăzni nici odată să afirm că cunosc adevărul, zise francmazonul, iar hotărîrea și limpezirea cuvântului său îl izbea din ce în ce mai mult pe Pierre.

Nici odată omul nu poate să atingă adevărul prin propriile lui mijloace, căci templul care trebuie să fie demn de Dumnezeu atotputernic se clădește piatră cu piatră și prin munca tuturor.

— Dar trebuie să vă spun că eu... că eu nu cred în Dumnezeu!...

Pierre rosti aceste cuvinte cu părere de rău și cu greutate, simțindu-se obligat să grăiască adevărul.

Francmazonul îl privi pe tinăr cu băgare de seamă și zâmbi.

— Fiindcă d-ta nu îl cunoști, scumpul meu domn și iată de ce ești nenorocit!...

„El există, dar e greu de înțeles, urmă bătrînul fără să-l privească pe Pierre și răsfoind cartea cu mâinile lui de moșneag. Cine ești tu? Ce ești tu? zise el după o nouă tăcere. Îți inchipești că ești înțelept pentru că ai cuvântat vorbe păgânești? urmă el cu un zâmbet disprețuitor și intristat. Dar tu ești mai prost decât un copil care, jucându-se cu mecanismul unui ceasornic, ar îndrăzni să nege existența ceasornicarului, fiindcă nu înțelege rostul tuturor resorturilor. E foarte greu să îl cunoști! Timp de ceasuri întregi, dela străbunul nostru Adam până în zilele noastre lucrăm în acest scop și suntem încă departe de a-l atinge. Dar faptul chiar că nu îl cunoaștem este o dovadă de slăbiciunea noastră și de mărăția Lui!...”

Pierre cu inima bătând tare, privea pe francmazonul cu ochi strălucitori. El îl asculta fără să-l întrebe, fără să-i pue vre-o întrebare și crezând din toată inima cele ce-i spunea acest necunoscut. Era convins de argumentele moșneagului, sau se simțea el atras ca un copil de intonațiunile lui, de hotărîrea și de bunătatea lui, sau de ochii lui strălucitori, conștiința misiunii lui de francmazon? Dar ceea ce-l izbea mai mult pe Pierre

era deosebirea între credința bătrînului și propria sa slăbiciune morală; din tot sufletul său el dorea să creadă, și el credea și simțea o impresie de voe bună, de liniște, de renovare și de poftă de a trăi.

— Nu prin rațiune îl putem noi cunoaște, ci prin suflet, prin viață... Cea mai înaltă înțelepciune e ca vinul curat pe care cu toții dorim să-l bem; dar dacă-l păstrăm într'o cupă murdară, cum ne putem noi da seama de curățenia lui? Numai purificându-mă pe mine însumi a-și putea să sper până la un punct oare-care, să nu alterez puritatea băuturii cerești.

— Da, da, așa este! făcu Pierre cu bucurie.

— Înalta înțelepciune nu e clădită numai pe rațiune, ea are alte baze decât științele seculare, chimia, fizica, istoria... Înalta înțelepciune nu cunoaște decât o singură știință: știința care explică universul întreg și locul pe care omul îl ocupă întruinsul. Pentru a poseda această știință trebuie mai întâi să te renaști un om nou, și iată de ce, înainte de a ști, trebuie să crezi, să perfecționezi. Și pentru a ajunge la acest scop, avem noi în mijlocul nostru, dumnezeiasca lumină ce se cheamă conștiința.

— Da, da, spuse Pierre.

— Privește cu ochii duhului ființa ta intimă și întreabă-te dacă ești mulțumit cu tine? Unde ai ajuns având drept călăuză numai rațiunea? Cine ești tu? D-ta ești tinăr, ești bogat, ești inteligent, ești instruit, scumpe domnule. Ce ai făcut cu toate aceste daruri ce ți-s'au hărăzit? Ești mulțumit de d-ta însuși și de viața pe care o duci?

— Nu, mi-e scirbă de viață! făcu Pierre cu glasul surd.

— Ți-e scirbă? Schimbă-o curățeste-o. Și pe măsură ce o vei curăți, vei cunoaște înțelepciunea.

BEISZ MIKSA fabrică de MOBILE

in

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

„VULTURUL“

Institut de credit și economii societate pe
acții în Tășnad.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „VULTURUL“ din Tășnad (Tasnád, zilágy megye), publică concurs pentru ocuparea postului de

contabil

salariu de 2000 Coroane.

Dela recurenți să recere se fie absolvenți unei școale comerciale cu examen de maturitate și să aibă praxa deplină în toate genurile de bancă.

Cererile provăzute cu documentele de căsuță sunt a se înainta direcțiunii până la 10 Septembrie 1911.

Prezentarea în persoană este în interesul recurentului.

Directiunea.

ANUNȚ.

Subscrisul absolvent al școalei agricole din Mediaș, caut aplicare la vre-o soție, pe lângă salariu cât de modest.

Amos Bercian,
Szászváros, Romoszhely-utca 8.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci vă oferte numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K —66 litru.
Rizling —68. Roșu —92.

Vinuri noi: Carbenet alb K —98 litru.
Miller K —52. Rizling K —54. Rizling și
Ruje amestecat K —50 litru.

Rachie de treve (comină) K 1.60 litru.
Rachie de drojii 2.30, Rachie de treve
(comină) specialitate K 2.10 litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă
de la 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie
Vase dau împrumut pe timp de două luni
Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea,
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Un candidat de avocat

cu practică, se primește imediat în cancelaria
advocațială alui

Dr. N. Ionescu,
advocat, Caransebeș.

COMMIS

se caută pentru despărțământul de coloniale
la »SEVERINEANA« societate com. pe
acții în Karánsebes.

P. T.

Subscrișii avem onoarea a face cunoscut On.
public din loc și jur că prăvălia noastră de
pește și fructe sudice, care există de mai mulți
ani în casa noastră proprie Strada Hirschner
No 4, am mărit-o introducând și
mărfuri de coloniale și delicatose

Zilnic: Pește proaspăt; cafea proaspăt prăjită
făină și petroleu; tofelul de brânză.

Pelângă acestea purtăm și mai departe negoțul
de pește și fructe sudice.

Prin mijloace suficiente și legături cu firme de
de primul rang suntem în plăcuta poziție a oferi
Onor. public mărfuri bune și cu prețul cel mai
reduc.

Rugăm deci pe on. public a face o încercare
și a să cîvinge de calitatea cea mai bună și de
prețul redus al mărfurilor.

În speranță că On. public ne va da binevoi-
torul său sprijin semnăm

Cu stimă:

Frații Gingold.
Brașov.

← Nicolas Hencilă →
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Adăce cu stimă la cunoștință on. public din
loc și provincie, că și-a provăzat și mărit ate-
lierul de măsurit cu puteri de muncă corespun-
zătoare cerințelor de azi.

Primește tofelul de lucrări pentru zidiri și
mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile
și pelângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de tofelul de mobile pregătite
din materialul cel mai excelent uscat dela cele
mai simple până la cele mai luxoase.

Szighety Sándor

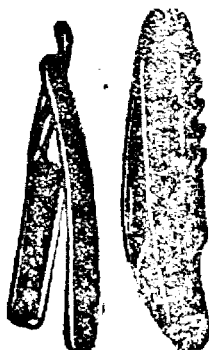
atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repa-
rarea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de
bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de u-
nelte și utensilii pentru
barbieri, ca foarfeci,
brice și curele de as-
cuțit etc. etc. precum și
cuțite de buzunar ș a.

Pentru barbieri se as-
cut două briciuri gratuit
dacă trimit 12 deodată

Comandele se execută
prompt și conștiințios.

Ministerul de Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 73633

1 August 1911.

Publicațiune.

A 42-a tragere la sorți a titlurilor de rentă
5% amortibilă din 1890, împrumutul
de Lei 274,375.000 se va efectua în ziua
de 18 Septembrie (1 Oct.) 1911, la ora 10
dimineața în sala specială a Ministerului de
Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin
regulamentul publicat în »Monitorul Oficial«
Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

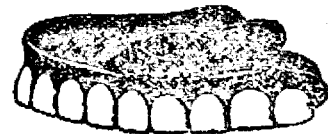
La această tragere se vor amortiza titluri
pentru o valoare nominală de Lei 5,075.500
în proporția următoare:

254 titluri de câte	5000 Lei	1,270.000
609 » » »	2500 »	1,522.500
1522 » » »	1000 »	1,522.000
1522 » » »	500 »	761.000

3907 titluri în valoare nomi-
nală de Lei 5,075.500

Publicul este rugat a asista la tragere

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Scoaterea dinților, dinți
artistici, poduri în gură, de
aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

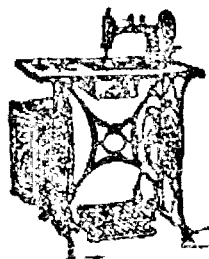
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

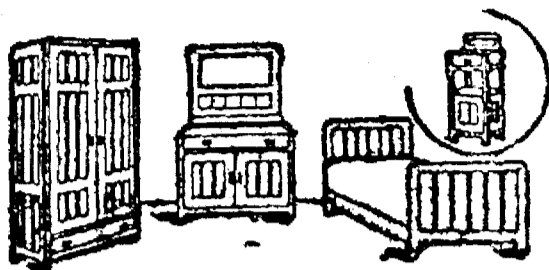
Recomandă în atenția publicului din
loc și provincie, atelierul său me-
hanic aranjat de nou, unde primește
comandele și reparări de lucruri
ce aparțin în branșe precum mașini
de cusut, de scris, biciclete și
gramofone etc. Utensiliile acestor
mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectu-
ază repede și prompt.

PÁLSÁNDOR

timplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (CASA 1) (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant. — Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimit gratis.

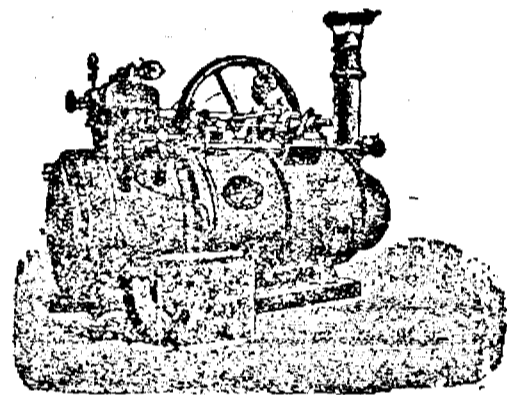
Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și vâpsește

mai bine și mai ieftin dnul
Fintzler Ferencz,
vopsitor și spălător chimic în
Nagyvárad, Bazárépület,
In latura dinspre teatru. In vecini cu ciasornicarul Kepes.

— Rog să se fină seamă la firmă. —

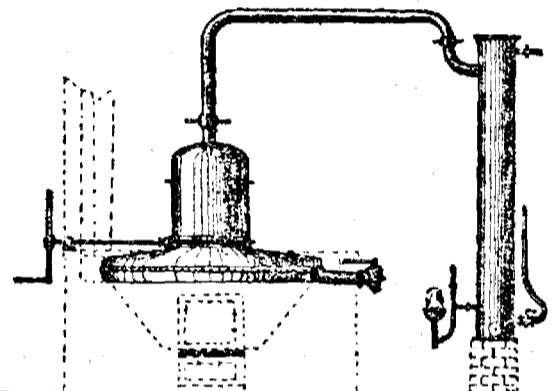
Prima industrie de cazane din Ungaria
Szatmáry Mihály, turnător de cazane,
Szeged,
Szentháromság-utca 4. sz. (casa proprie).

Aduc la cunoștința on. public, că atelierul meu de cazane l'am înouit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petrolu, spirt și chiar și cazane la locomobile.

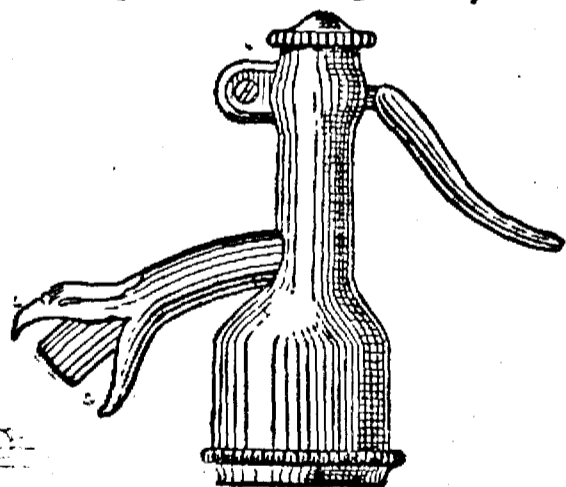
Schuster Hans, hărăgar
Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit. Primește montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

Itzkovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

Dulapuri de gheață la cari e necesară gheață puțină, preparate pentru măsurarea vinului și a berei, conducte la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Feivel Lipót utódai Fabrică de bănci pentru școală, aranjamente pentru birouri, accesorii de gimnastică etc.
Budapest, IX., Ipar-utca No 4.

Fabrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini a lui
Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Strada Spitalului 10 (casa proprie).

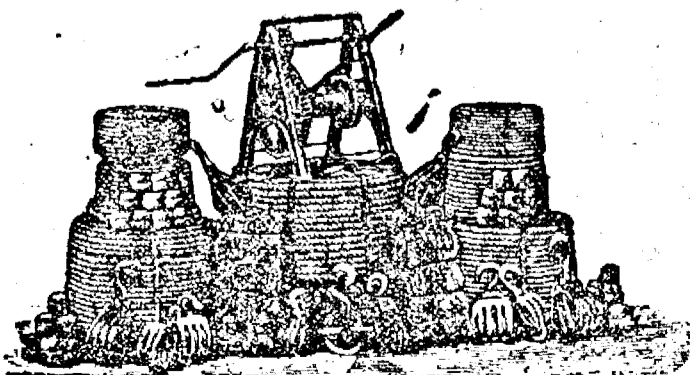
Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile pentru camere de locuit, birouri, instalații pentru băcării, farmacii, mobiliere pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Funăria cea mai mare din Ungaria sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot felul de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoș (Lugos). Atelierul, strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru lân), legătoare de snopi, funii pentru boi opritoare ștreanguri, hamauri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătaoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

H. Süssmann, ciasornicar Sibiu—Nagyszeben, Str. Cisnădiei 43.

Execută totfelul de reparaturi prompt, solid și ieftin. Mare depozit de ciornice de nickel, oțel, argint precum și de pendule, deșteptătoare și ceasuri de păreți. — Pentru spriginul onorabilului public roagă
cu stimă

H. Süssmann,
ciasornicar.

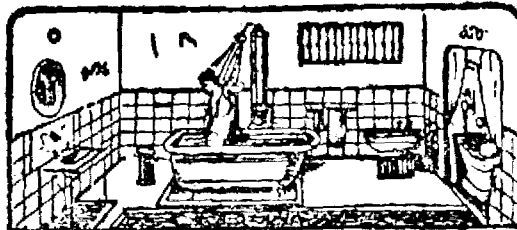
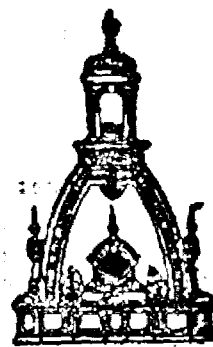

EDUARD LEXEN

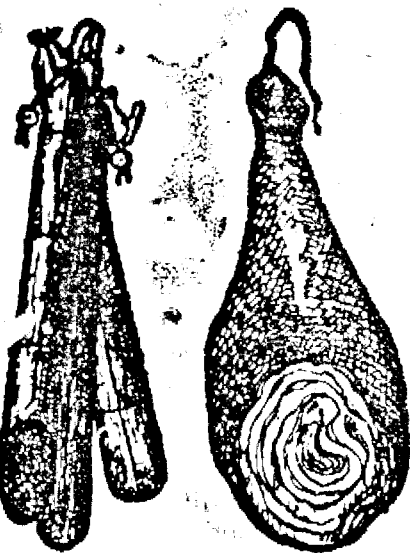
tinichigiu și antepriză de instalațiuni
BRAȘOV, Strada Lungă No 29.
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie

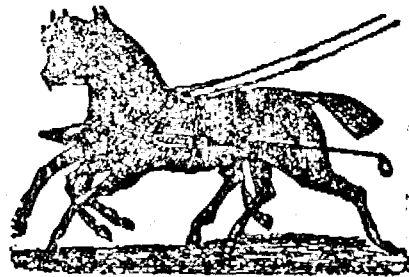

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Friederich Schintzel fabrică de mizeluri, salamă și cârnățarie Nagyszeben—Hermannstadt Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vâzob). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampuri de piele fabricație proprie, pentru cavaleri și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparațiile se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cal dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cal și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipați speșele de intabulare, converteți datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

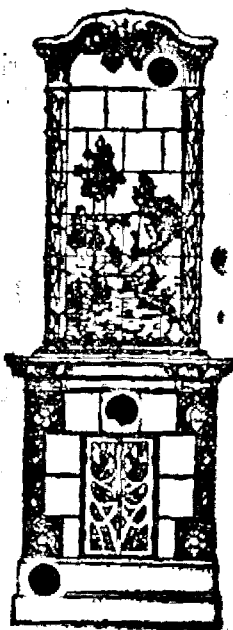
Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bihor, Gyula, Claba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prisărire pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri abili și demni de încredere.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de oiane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurându-l tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„TRIBUNA POPORULUI” FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMĂNALĂ.

Abonamentul:

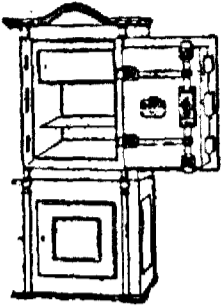
Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jumătate an 2 Cor. | Pe un an . . . 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.

Fabrica budapestană de casse de bani
Gelléri și Schuller
BUDAPEST

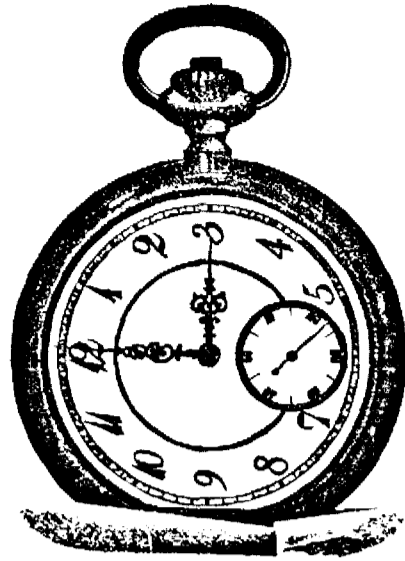
Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul
orășenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de
honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de
bani, libere contra
focului și spargerilor,
casse pancelate
pentru păstrarea do-
cumentelor.

Catalog gratuit și
franco.

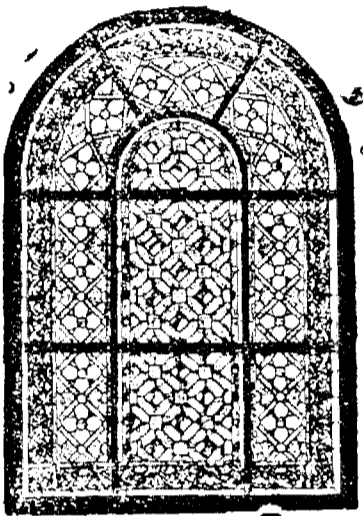

Cele mai bune
oroloage
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a citit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

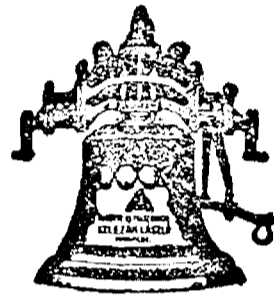
Iustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi
pictură specială pentru geamuri de biserică
BUDAPEST, VIII., Koszoru utca Nr. 27.

Pregătim ireprosabil oglinzi, plăci,
dulapuri și apărătoare pentru uși.
Primim execuția conștiințioasă a
oricăror lucrări din acest ram, apoi
colorarea în sticlă ori mozaic a ge-
murilor de biserică, dormitoare, su-
fragerii, saloane, portale și porticuri.

← Mare depozit de sticlă în plăci. →

Comandele atât din loc
cât și din provincie se fac
cu multă conștiințioșitate.

Fabrică
de clopote

Distinsă la expoziția
universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesori
de turnuri și stativete lor

Budapesta, Frangepán-u. 7.
(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electri.)

Se recomandă pentru executarea or
cărora lucrări din acest ram, ca turnari
de clopote noi și vechi, pe lângă g
ranție de mai mulți ani, cu coroană
fier invenția mea. Pregătesc stativ
drepte și plecate pentru clopote

Preliminare se trimite la cerere grat
și franco. — La dorință merge și în pr
vincie pe speșele proprii. Execuție solidă

Invenție senzațională.

Szabadalom
m. 3956.

Törvényileg
védeve 141.

ANTICOL

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor **COLICEL.**
în contra:

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată
că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect
decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav
ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile
cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1½ ore.
La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră
In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de
lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

Se poate comanda la:

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaisert. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.

Certificat.

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic ve-
terinar de stat, la boala așa numită colică, atât a căilor mici cât și la
ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru
forma ușor de usat îl recomand cu căldură orișicui.

Brașov, 21 Aprilie 1896.

(L. S.)

ss. Litke, colonel.

Edificare ieftină!

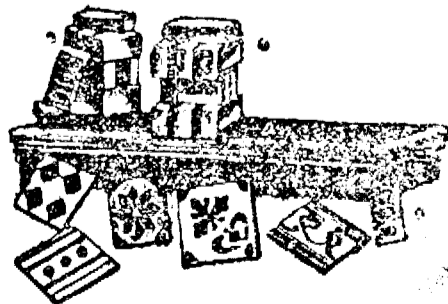
Intrece ori-care edificare
din alt material. Sistemul
meu e brevetat Nr. S-5546.
Se face prin prepararea în
mod propriu al betonului,
ori alte materii.

Primesc totfelul de edi-
ficări, locuințe, case de în-
chiriat, edificii economice
și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, în-
grădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș fa-
ciment, învăitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de
ciment, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case,
streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
var stins ș. a. — Prețuri curente trimit gratuit.

Iosif Simics

întreprindere de edificare cu beton, fa-
bricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului
246.

(Casa proprie)

LUGOȘ

Str. Buziaș 37.